

Spis treści:

■ Aktualności

- Pieniądze z programu Life+ dla polskich projektów ekologicznych 1
- Kolejne przedsięwzięcia z zakresu termomodernizacji otrzymają dofinansowanie 2
- BOŚ uruchomił kredyt na ekoinwestycje 3
- Zmiany w Ustawie POŚ dadzą możliwość przeznaczenia funduszy NFOŚiGW na wspieranie zagranicznych projektów 3

■ Porady prawne

- Kary za wprowadzenie gazów lub pyłów do powietrza – nowe rozporządzenie 4
- Administracyjna kara pieniężna za zniszczenie zieleni a inwestycje budowlane 6

■ Temat numeru

- Naturalne zarządzanie ryzykiem powodzi, czyli zmniejszenie strat powodziowych i dbałość o środowisko 9

■ Finanse

- Nabór wniosków do Eco-innovation 2011 11
- Dofinansowanie przydomowych oczyszczalni ścieków 14
- Efektywne wykorzystanie energii – nabór wniosków 16

§ Aktualności

Pieniądze z programu Life+ dla polskich projektów ekologicznych

18,9 mln euro z unijnego programu Life+ otrzymało siedem nowych polskich projektów ekologicznych.

Komisja Europejska przeznaczyła w sumie 244 mln euro na 183 nowe projekty związane z ochroną środowiska. Całkowity koszt dofinansowanych projektów to 530 mln euro. Projekty te zostały wybrane spośród 748 wniosków, które były przyjmowane do września 2010 r. ze wszystkich państw członkowskich UE. Dotyczyły one działań z zakresu ochrony przyrody, zmiany klimatu, czystej technologii, polityki ochrony środowiska, a także działań informacyjnych dotyczących spraw związanych ze środowiskiem.

Life+ jest unijnym programem na rzecz ochrony środowiska. Jego budżet na lata 2007-2013 to 2 mld 143 mln euro. W 2010 r. dofinansowanie na kwotę 25,3 mln euro otrzymało 10 polskich projektów.

Dofinansowanie dla polskich projektów

Dofinansowanie otrzymały:

1. Instytut Warzywnictwa w Skiernewicach na opracowanie innowacyjnych technologii ulepszenia gleby i podłoża stosowego w szklarniach przez wykorzystanie naturalnych odpadów włóknistych.
2. Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego z Warszawy na nową technologię zagospodarowania odpadów, m.in. szlamu kanalizacyjnego wykorzystywanego do produkcji.
3. Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie na projekt „Niebieski korytarz” rzeki Iny, który ma na celu objęcie całego dorzecza Iny i połączenie obszaru w korytarz ekologiczny oraz odnowienie populacji łososia w rzece.
4. Kampinoski Park Narodowy na realizację projektu „ActiveKPN”.

Szanowni Państwo!

Z przyjemnością przekazuję w Państwa ręce sierpniowy numer serwisu informacyjno-doradczy „Opłaty i fundusze w ochronie środowiska”.

W aktualnościach informujemy o projekcie Ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska, który umożliwi przeznaczenie funduszy NFOŚiGW na wspieranie realizowanych zagranicznych projektów i inwestycji.

Minister Środowiska wydał Rozporządzenie dotyczące wymierzania kar za wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza. Omówienie znajduje się w dziale Porady prawne.

Tematem numeru jest naturalne zarządzanie ryzykiem powodzi oraz możliwość uzyskania dofinansowania na ten cel.

W dziale Finanse informujemy o nowych naborach wniosków oraz o możliwości uzyskania dofinansowania na przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Zachęcam do zapoznania się z pozostałymi artykułami. Wierzę, że informacje zawarte w tym numerze spełnią Państwa oczekiwania i okażą się pomocne w pracy.

Z wyrazami szacunku,
Wydawnictwo Verlag Dashofer

Anna Podgórska

Anna Podgórska
Redaktor odpowiedzialny
e-mail: podgorska@dashofer.pl
tel. (22) 559 36 43

którego celem jest poprawa ochrony ważnych gatunków zwierząt występujących w KPN, m.in. bobra, wydry, rysia, płazów i gadów, ptaków – derkacza, żurawia i bąka oraz rzadkich motyli.

5. Ekologiczny „Klub Gaja” z Wilkowic k. Bielska-Białej na kampanię antyazbestową, która ma

na celu informowanie o szkodliwości azbestu oraz promowanie dobrej praktyki usuwania azbestu ze środowiska.

6. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska na kampanię „Poznaj swoją Naturę”, dzięki której Polacy dowiedzą się więcej o unijnej sieci ochrony przyrody

„Natura 2000” w Polsce.

7. Lasy Państwowe przy pomocy unijnych środków mają wspierać najlepsze praktyki związane z ochroną różnorodności biologicznej w lasach, szczególnie na obszarach Natura 2000. ■

Redakcja

§ Aktualności

Kolejne przedsięwzięcia z zakresu termomodernizacji otrzymają dofinansowanie

Minister Środowiska zaakceptował kolejne przedsięwzięcia z zakresu termomodernizacji budynków użyteczności publicznej do finansowania z zysków pochodzących z handlu jednostkami emisji AAU. Działania termomodernizacyjne, zmniejszające zużycie energii, są jednym z elementów służących zapobieganiu zmianom klimatu.

Przedsięwzięcia zakwalifikowane do dofinansowania ze środków zgromadzonych na Rachunku klimatycznym realizowane są w ramach

programu priorytetowego pn. *System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme) Część 1 – Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej*. Na listach rankingowych znalazły się projekty z Bielska-Białej, Koszalina, Krakowa, Lublina, Łomży, Oświęcimia, Radoomia, Szczecina i Tarnowa.

Program ma na celu ograniczenie lub uniknięcie emisji dwutlenku węgla przez dofinansowanie przedsięwzięć, które poprawiają efektywność wykorzystania energii przez budynki

użyteczności publicznej.

Pieniądze zarobione ze sprzedaży AAU przez Polskę trafiają na wyodrębniony Rachunek klimatyczny obsługiwany przez NFOŚiGW. Przeznaczone są na ochronę klimatu w Polsce i wspierają jednocześnie realizację wymogów unijnej polityki klimatycznej (pakietu klimatyczno-energetycznego). Nasz kraj zarobił dotąd na handlu AAU ponad 100 mln euro. ■

Redakcja

NASI STALI EKSPERCI:

Paulina Grabowska, prawnik. Absolwentka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, aplikant radcowski w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie. Ukończyła Szkołę Prawa Amerykańskiego oraz Szkołę Prawa Brytyjskiego i Europejskiego przy Uniwersytecie Warszawskim. Absolwentka studiów podyplomowych „Zarządzanie i finanse w przedsiębiorstwie” w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Obecnie pracownik dużej kancelarii.

dr Michał Kuliński, adwokat. Wykształcenie: Uniwersytet Jagielloński – Wydział Prawa i Administracji (1996-1998), Uniwersytet Warszawski – Wydział Prawa i Administracji (1998 – ukończony w 2001 r.), Centrum Prawa Amerykańskiego – Levin College of Law University of Florida przy WPIA UW, Studium Bezpieczeństwa Narodowego przy Instytucie Stosunków Międzynarodowych UW. Współpracownik firmy Prawniczej „Smoktunowicz&Falandysz”.

Krzysztof Choromański, współwłaściciel i Członek Zarządu Biura Konsultacyjnego KOBIKO Sp. z o.o. odpowiedzialny za zarządzanie projektami (ekonomiczne zagadnienia ochrony środowiska oraz przygotowanie i realizacja przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie infrastruktury ochrony środowiska i gospodarki komunalnej).

Anna Wojniak-Bieńko, uprawniony weryfikator rocznych raportów emisji gazów cieplarnianych w firmie TUV Rheinland Polska Sp. z o.o. w zakresie działalności energetycznej, hutnictwa żelaza i stali oraz przemysłu mineralnego, wieloletni pracownik sektora energetycznego, właścicielka firmy doradczej, odpowiedzialna za współpracę i doradztwo firmom w zakresie ochrony środowiska i energetyki.

Małgorzata Nowak, biotechnolog. Absolwentka Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Ukończyła kurs: Badania rynkowe, organizowany na Akademii Rolniczej w Poznaniu. Zajmuje się tematyką ochrony środowiska, zrównoważonym rozwojem, programami Unii Europejskiej, innowacjami i przedsiębiorczością w ochronie środowiska.

§ Aktualności

BOŚ uruchomił kredyty na ekoinwestycje

Bank Ochrony Środowiska uruchomił linię kredytową z Nordyckiego Banku Inwestycyjnego na kwotę 30 mln euro. O kredyt mogą się ubiegać samorządy, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz przedsiębiorstwa komunalne.

- ochrona wód i gospodarka wodna,
- gospodarka odpadami.

Program może stanowić także ofertę uzupełniającą dla projektów ekologicznych współfinansowanych środkami unijnymi.

Oferta kredytowa

Pieniądze będą wykorzystane między innymi na wsparcie inwestycji związanych z produkcją energii ze źródeł odnawialnych oraz poprawą efektywności energetycznej w budynkach. Linia kredytowa przeznaczona jest na poprawę środowiska naturalnego w Polsce w trzech strategicznych sektorach:

- ochrona powietrza atmosferycznego,

Kto może się ubiegać o kredyt?

Oferta linii kredytowej skierowana jest do:

- małych, średnich i dużych przedsiębiorstw,
- spółdzielni mieszkaniowych,
- jednostek samorządu terytorialnego,
- przedsiębiorstw komunalnych.

Warunki finansowania

Minimalna i maksymalna kwota, o jaką można wnioskować, nie została ustalona. Maksymalny udział w finansowaniu projektów to 50% kosztu netto inwestycji.

Okres kredytowania wynosi od trzech do ośmiu lat. Możliwa jest również karencja w spłacie do dwóch lat.

Ekologiczne kredyty

Bank Ochrony Środowiska posiada w swojej ofercie również tzw. kredyty z klimatem i kredyty ekoodnawiające, które są udzielane m.in. na inwestycje mające na celu ograniczenie emisji CO₂.

Redakcja

§ Aktualności

Zmiany w Ustawie POŚ dadzą możliwość przeznaczenia funduszy NFOŚiGW na wspieranie zagranicznych projektów

Zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami, zawartymi w porozumieniu Kopenhaskim, Polska włącza się w unijną pomoc dla krajów rozwijających się, zagrożonych klęskami na skutek zmian klimatu. Tzw. *Fast Start Financing* to pieniądze na początek długofalowego finansowania, w ramach którego Unia Europejska przeznaczy na walkę z klęskami w krajach rozwijających się ponad 7 mld euro do końca 2012 r. Polska wesprze globalny fundusz pomocowy kwotą odpowiadającą części wpływów z globalnych transakcji emisjami CO₂.

Rada Ministrów przyjęła projekt Ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska, który daje możliwość przeznaczenia funduszy NFOŚiGW na wspieranie realizowanych za granicą projektów i inwestycji

dotyczących ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Wprowadzone zmiany wynikają z potrzeby spełnienia międzynarodowych zobowiązań wskazanych w Porozumieniu Kopenhaskim, zawartym w Danii 18 grudnia 2009 roku podczas Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu.

Pomoc klimatyczna *Fast start financing*

Zgodnie z Porozumieniem Kopenhaskim w latach 2010-2012 kraje rozwinięte mają wspólnie zapewnić nowe dodatkowe finansowanie „*Fast start financing*”. Pieniądze powinny zostać przeznaczone na działania w zakresie adaptacji, mitygacji, redukcji emisji wylesiania i degradacji lasów (REDD+), a także

wzmocnienia instytucjonalnego oraz transferu technologii w krajach rozwijających się.

✓ WAŻNE!

Zgodnie z postanowieniami porozumienia kraje rozwinięte są dawcami finansowej pomocy klimatycznej, natomiast biorcami tej pomocy są kraje rozwijające się.

Wsparcie finansowe powinno być porównywalnie przeznaczone na przedsięwzięcia służące redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz na przedsięwzięcia służące adaptacji do zmian klimatu. Priorytetową sprawą w przypadku przedsięwzięć adaptacyjnych powinny być działania na rzecz krajów najbardziej narażonych na skutki zmiany klimatu, w tym krajów najmniej rozwiniętych, małych rozwijających się krajów wyspiarskich oraz działania w Afryce.

Finansowanie

W ramach środków na „Fast Start Financing” Unia Europejska zobowiązała się do zapewnienia kwoty 2,4 mld euro rocznie w latach 2010-2012, czyli w sumie 7,2 mld euro.

Polska przekaże środki z budżetu NFOŚiGW. Będą one równoważne 10% sumy od wartości umów, którą kraj zyskał, sprzedając globalne uprawnienia do emisji CO₂, tzw. jednostki AAU. Do tej pory Polska zarobiła w ten sposób ponad 100 mln euro, które przeznacza na inwestycje w ochronę środowiska.

Na „Fast Start Financing” w ubiegłym roku Polska przekazała ponad 3 mln euro w ramach pomocy rozwojowej m.in. dla Gruzji, Ukrainy,

Afganistanu i Białorusi.

Zmiany w Ustawie – Prawo Ochrony Środowiska

Zgodnie z projektem ustawy środki NFOŚiGW będzie można przeznaczyć na pomoc państwu rozwijającym się, które nie są wymienione w załączniku I do ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, na projekty i inwestycje z zakresu ograniczania lub unikania emisji gazów cieplarnianych, pochłaniania lub sekwestracji dwutlenku węgla i adaptacji do zmian klimatu

Poza tym zaistnieje możliwość ich wpłacania instytucjom międzynarodowym, które zapewniają funkcjo-

nowanie mechanizmów finansowych Konwencji klimatycznej. Wpłaty będzie można dokonywać na rzecz m.in. Funduszu Adaptacyjnego i Zielonego Funduszu – na działania w zakresie ograniczania emisji gazów cieplarnianych, pochłaniania lub sekwestracji CO₂, wzmocnienia instytucjonalnego, adaptacji do zmian klimatu w krajach rozwijających się.

Projekt może przyczynić się do zwiększenia efektywności transferu polskich technologii środowiskowych do krajów rozwijających się. Ma służyć promowaniu zasady zrównoważonego rozwoju w krajach rozwijających się, a także rozwojowi gospodarczemu i poprawie warunków życia w tych krajach. ■

Redakcja

Porady prawne

Kary za wprowadzenie gazów lub pyłów do powietrza – nowe rozporządzenie

7 lipca br. Minister Środowiska wydał Rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków wymierzania kar na podstawie pomiarów ciągłych oraz sposobów ustalania przekroczeń, w zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza („Rozporządzenie”). Rozporządzenie zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw z dnia 22 lipca 2011 r. Nr 150, poz. 894, ale będzie obowiązywało od dnia 1 stycznia 2012 r.

Rozporządzenie określa szczegółowe warunki wymierzania kar na podstawie pomiarów ciągłych, uznawania pomiarów za ciągłe oraz sposoby ustalania przekroczeń na podstawie wyników pomiarów ciągłych, w zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza.

Rozporządzenie jest aktem wykonawczym do Ustawy – Prawo ochrony środowiska (POŚ), która przewiduje kary za przekroczenie

ilości lub rodzajów gazów lub pyłów wprowadzanych do powietrza ponad limity określone w pozwoleniach (pozwoleniach na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza wydawanych przez odpowiednie organy inspekcji ochrony środowiska na podstawie art. 181 ust. 1 lub 2 POŚ).

Rozporządzenie stanowi, że pomiary wielkości emisji gazów lub pyłów do powietrza uznaje się za ciągłe, jeżeli są prowadzone za pomocą przyrządu pomiarowego umożliwiającego:

- 1) określenie emisji w kilogramach,
- 2) automatyczny ciągły zapis wyników pomiarów z częstotliwością nie mniejszą niż jedna minuta.

WAŻNE!

Ustalenie, na podstawie wyników pomiarów ciągłych wielkości emisji gazów lub pyłów do powietrza z instalacji spalania paliw, przekroczenia określonych w pozwoleniu wielkości dopuszczalnych przeprowadza się, analizując

dotrzymanie standardów emisyjnych w roku kalendarzowym w oparciu o wartości emisji pyłu, dwutlenku siarki i tlenków azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu, wyrażonych w mg/m³ gazów odlotowych w stanie suchym, w temperaturze 273 K i ciśnieniu 101,3 kPa, przy standardowej zawartości tlenu w gazach odlotowych.

Jednak w Rozporządzeniu postanowiono, że przy ustalaniu przekroczenia wielkości dopuszczalnych emisji pyłu, dwutlenku siarki lub tlenków azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu nie uwzględnia się okresów:

- rozruchu i zatrzymywania źródła,
- pracy źródła bez sprawnych urządzeń ochronnych w czasie określonym w przepisach w sprawie standardów emisyjnych z instalacji, w zakresie wynikającym ze szczegółowych przepisów POŚ (określa to art. 145 ust. 1 pkt 1 POŚ oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 kwietnia

2011 r. w sprawie standardów emisyjnych z instalacji – Dz.U. z 2011 r. Nr 95, poz. 558).

Przekroczenie wielkości dopuszczalnych emisji gazów lub pyłów określonych w pozwoleniu ustala się, przyjmując za podstawę średnie jednogodzinne wartości stężeń substancji.

Instalacja spalania odpadów

Ustalenie, na podstawie wyników pomiarów ciągłych wielkości emisji gazów lub pyłów do powietrza z instalacji spalania odpadów, przekroczenia określonych w pozwoleniu wielkości dopuszczalnych należy przeprowadzać, analizując dotrzymanie standardów emisyjnych w roku kalendarzowym w oparciu o wartości emisji pyłu, substancji organicznych w postaci gazów i par w przeliczeniu na całkowity węgiel organiczny, chlorowodoru, fluorowodoru, tlenku węgla, dwutlenku siarki oraz tlenku azotu i dwutlenku azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu, wyrażonych w mg/m³ gazów odlotowych w stanie suchym, w temperaturze 273 K i przy ciśnieniu 101,3 kPa, przy standardowej zawartości tlenu w gazach odlotowych.

Przy ustalaniu przekroczenia wielkości dopuszczalnych emisji pyłu, substancji organicznych w postaci gazów i par w przeliczeniu na całkowity węgiel organiczny, chlorowodoru, fluorowodoru, dwutlenku siarki oraz tlenku azotu i dwutlenku azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu:

- uwzględnia się okresy faktycznej pracy instalacji spalania odpadów, w tym okresy jej rozruchu

i zatrzymywania, jeżeli w trakcie ich trwania są spalane odpady,

- nie uwzględnia się wpływających na zwiększenie emisji substancji zakłóceń w pracy urządzeń ochronnych do 60 godzin w roku kalendarzowym.

Przy ustalaniu przekroczenia wielkości dopuszczalnej emisji tlenku węgla:

- uwzględnia się okresy faktycznej pracy instalacji spalania odpadów,
- nie uwzględnia się okresów rozruchu instalacji spalania odpadów i zatrzymywania oraz, wpływających na zwiększenie emisji substancji, zakłóceń w pracy urządzeń ochronnych do 60 godzin w roku kalendarzowym.

✓ WAŻNE!

Przekroczenie wielkości dopuszczalnych emisji określonych w pozwoleniu ustala się, przyjmując za podstawę obliczeń średnie dobowe i trzydziestominutowe wartości stężeń substancji.

Instalacja współspalania odpadów

Ustalenie, na podstawie wyników pomiarów ciągłych wielkości emisji gazów lub pyłów do powietrza z instalacji współspalania odpadów, przekroczenia określonych w pozwoleniu wielkości dopuszczalnych przeprowadza się, analizując dotrzymanie standardów emisyjnych w roku kalendarzowym w oparciu o wartości emisji pyłu, substancji organicznych w postaci gazów i par w przeliczeniu na całkowity węgiel organiczny, chlorowodoru, fluorowodoru, tlenku węgla, dwutlenku siarki oraz tlenku azotu i dwutlenku azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu, wyrażonych w mg/m³ gazów

odlotowych w stanie suchym, w temperaturze 273 K i przy ciśnieniu 101,3 kPa, przy standardowej zawartości tlenu w gazach odlotowych. Przy ustalaniu przekroczenia wielkości dopuszczalnych emisji gazów lub pyłów do powietrza z instalacji współspalania odpadów mają zastosowanie takie same procedury i zasady, jak wyżej opisane, które stosuje się przy instalacji spalania odpadów.

Przekroczenie wielkości dopuszczalnych emisji określonych w pozwoleniu ustala się, przyjmując za podstawę obliczeń średnie dobowe wartości stężeń substancji.

Instalacje, w których są używane rozpuszczalniki organiczne

Ustalenie, na podstawie wyników pomiarów ciągłych wielkości emisji gazów lub pyłów do powietrza z instalacji, w których są używane rozpuszczalniki organiczne, przekroczenia określonych w pozwoleniu wielkości dopuszczalnych przeprowadza się, analizując dotrzymanie standardów emisyjnych w roku kalendarzowym w oparciu o wartości emisji lotnych związków organicznych (LZO), wyrażonych w mg/m³ gazów odlotowych w stanie suchym, w temperaturze 273 K i przy ciśnieniu 101,3 kPa, w przeliczeniu na całkowity węgiel organiczny albo bez przeliczenia, w zależności od rodzaju substancji.

✓ WAŻNE!

Przy ustalaniu przekroczenia wielkości dopuszczalnych emisji gazów lub pyłów do powietrza uwzględnia się okresy faktycznej pracy instalacji, w których są używane rozpuszczal-

Masz pytanie do naszych ekspertów?

Chcesz uzyskać więcej informacji na wybrany temat?

Napisz do Redakcji! e-mail: podgorska@dashofer.pl

niki organiczne, bez okresów jej rozruchu i zatrzymywania.

Przekroczenie wielkości dopuszczalnej emisji gazów lub pyłów do powietrza określonych w pozwoleniu ustala się, przyjmując za podstawę obliczeń średnie jednogodzinne wartości stężeń LZO.

Wyniki pomiarów ciągłych wykazują przekroczenie wielkości dopusz-

czalnych emisji gazów lub pyłów do powietrza w przypadku instalacji:

- zdolności produkcyjnej wymagającej zużycia LZO mniejszego niż 15 Mg/rok, w których prowadzi się proces powlekania nowych pojazdów, lub
 - prowadzących proces obróbki wykończeniowej nowych pojazdów
- jeżeli doszło do przekroczenia średnich piętnastominutowych wartości stężeń LZO. ■

dr Michał Kuliński
Adwokat

§ Podstawa prawna:

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 7 lipca 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków wymierzania kar na podstawie pomiarów ciągłych oraz sposobów ustalania przekroczeń, w zakresie wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza (Dz.U. z 2011 r. Nr 150, poz. 894).

Porady prawne

Administracyjna kara pieniężna za zniszczenie zieleni a inwestycje budowlane

Interesujące dla praktyki związanej z finansowymi aspektami ochrony środowiska są problemy związane ze zniszczeniem zieleni w związku z prowadzonymi inwestycjami budowlanymi. Czy jeśli wykonanie robót budowlanych spowoduje zniszczenie terenów zieleni albo drzew lub krzewów, można wymierzyć karę pieniężną? Komu ewentualnie należy wymierzyć karę za takie działanie, inwestorowi czy wykonawcy?

w tym również istniejących drzew i krzewów przy prowadzeniu inwestycji budowlanych.

✓ WAŻNE!

Zgodnie z przepisem art. 22 Prawa budowlanego do podstawowych obowiązków kierownika budowy należy w szczególności protokolarne przejęcie od inwestora i odpowiednie zabezpieczenie terenu budowy, wraz ze znajdującymi się na nim obiektami budowlanymi, urządzeniami technicznymi i stałymi punktami osnowy geodezyjnej oraz podlegającymi ochronie elementami środowiska przyrodniczego.

Przepis art. 82 ustawy o ochronie przyrody wskazuje również, iż zabiegi w obrębie korony drzewa na terenach zieleni lub zadrzewieniach mogą obejmować wyłącznie:

- (i) usuwanie gałęzi obumarłych, nadłamanych lub wchodzących w kolizję z obiektami budowlanymi lub urządzeniami technicznymi,
- (ii) kształtowanie korony drzewa, którego wiek nie przekracza 10 lat,
- (iii) utrzymywanie formowanego kształtu korony drzewa.

Podstawy prawne

Aby wskazać ryzyka związane ze zniszczeniem zieleni w związku z prowadzonymi inwestycjami budowlanymi, należy dokonać analizy przede wszystkim następujących aktów prawnych:

- ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity: Dz.U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, ze zmianami),
- ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, ze zmianami).

Administracyjna kara pieniężna

Ustawa o ochronie przyrody przewiduje administracyjną karę pieniężną. Wójt, burmistrz albo prezydent miasta powinien mianowicie wymierzyć administracyjną karę pieniężną za:

- zniszczenie terenów zieleni albo drzew lub krzewów, spowodowane niewłaściwym wykonywaniem robót ziemnych lub wykorzystaniem sprzętu mechanicznego albo urządzeń technicznych oraz zastosowaniem środków chemicznych w sposób szkodliwy dla roślinności,
- usuwanie drzew lub krzewów bez wymaganego zezwolenia,
- zniszczenie drzew, krzewów lub terenów zieleni spowodo-

Ustawa o ochronie przyrody

Również z ustawy o ochronie przyrody wynika obowiązek właściwego zabezpieczenia elementów środowiska przyrodniczego, w tym również istniejących drzew i krzewów.

Zgodnie z przepisem art. 82 ustawy o ochronie przyrody prace ziemne oraz inne prace związane z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, prowadzone w obrębie bryły korzeniowej drzew lub krzewów na terenach zieleni lub zadrzewieniach powinny być wykonywane w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom.

Prawo budowlane

Przepisy Prawa budowlanego określają obowiązek zabezpieczenia elementów środowiska przyrodniczego,

wane niewłaściwym wykonaniem zabiegów pielęgnacyjnych.

WAŻNE!

Ustalenie wysokości administracyjnej kary pieniężnej następuje w drodze decyzji administracyjnej. Uiszczenie kary następuje w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja ustalająca wysokość kary stała się ostateczna.

Odroczenie płatności i umorzenie

Jeżeli stopień uszkodzenia drzew lub krzewów powstały w wyniku niedopełnienia obowiązku właściwego ich zabezpieczenia na terenie inwestycji budowlanej, nie wyklucza zachowania ich żywotności oraz możliwości odtworzenia korony drzewa i jeżeli podjęte zostaną działania w celu zachowania żywotności tych drzew lub krzewów, termin płatności administracyjnej kary pieniężnej za zniszczenie zieleni nałożonej na wykonawcę należy odroczyć na 3 lata.

Kara jest umarzana po upływie 3 lat od dnia wydania decyzji o odroczeniu kary i po stwierdzeniu zachowania żywotności drzewa lub krzewu albo odtworzeniu korony drzewa.

Wysokość kar

Administracyjną karę pieniężną za zniszczenie zieleni na terenie inwestycji budowlanej w wyniku braku właściwego zabezpieczenia ustala się w wysokości trzykrotnej opłaty za usunięcie drzew lub krzewów, ustalonej na podstawie stawek w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 października 2004 r. w sprawie stawek opłat dla poszczególnych rodzajów i gatunków drzew (Dz.U. z 2004 r. Nr 228, poz. 2306).

WAŻNE!

Rozporządzenie w sprawie stawek opłat dla poszczególnych rodzajów i gatunków drzew określa stawki dla poszczególnych rodzajów i gatunków

drzew, a także współczynniki różnicujące stawki w zależności od obwodu pnia. Stawki dla poszczególnych rodzajów i gatunków drzew oraz współczynniki różnicujące stawki w zależności od obwodu pnia określone są w załączniku do rozporządzenia.

Opłatę za usunięcie drzew – stanowiącą podstawę do ustalenia wysokości administracyjnej kary pieniężnej – ustala się na podstawie stawki zależnej od obwodu pnia oraz rodzaju i gatunku drzewa.

Należy pamiętać, iż stawki opłat za usuwanie drzew nie mogą przekraczać za jeden centymetr obwodu pnia mierzonego na wysokości 130 cm:

- 312,22 zł – przy obwodzie do 25 cm,
- 474,13 zł – przy obwodzie od 26 do 50 cm,
- 740,11 zł – przy obwodzie od 51 do 100 cm,
- 1 156,42 zł – przy obwodzie od 101 do 200 cm,
- 1 734,62 zł – przy obwodzie od 201 do 300 cm,
- 2 428,47 zł – przy obwodzie od 301 do 500 cm,
- 3 122,31 zł – przy obwodzie od 501 do 700 cm,
- 4 047,46 zł – przy obwodzie powyżej 700 cm.

W przypadku, gdy drzewo rozwidla się na wysokości poniżej 130 cm, każdy pień traktuje się jako odrębne drzewo.

Poszczególne stawki za zniszczenie drzew

Stawki dla poszczególnych rodzajów i gatunków drzew oraz współczynniki różnicujące stawki w zależności od obwodu pnia, które stanowią podstawę do obliczenia wysokości administracyjnej kary pieniężnej za zniszczenie zieleni w wyniku inwestycji budowlanych, zostały przedstawione w tabeli na następnej stronie.

Stawki za zniszczenie terenu zieleni

Stawki kar za zniszczenie jednego metra kwadratowego terenu zieleni – stosowanie do ustawy o ochronie przyrody – wynoszą: dla trawników 53,19 zł, a dla kwietników 456,78 zł.

Zwiększenie wysokości kary

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, jeżeli ustalenie obwodu lub gatunku zniszczonego, lub usuniętego bez zezwolenia drzewa jest niemożliwe, z powodu wykarczowania pnia i braku kłody, dane do wyliczenia administracyjnej kary pieniężnej ustala się na podstawie informacji zebranych w toku postępowania administracyjnego, powiększając ją o 50%.

W przypadku, gdy ustalenie obwodu zniszczonego lub usuniętego bez zezwolenia drzewa jest niemożliwe, z powodu braku kłody, obwód do wyliczenia administracyjnej kary pieniężnej ustala się, przyjmując najmniejszy promień pnia i pomniejszając wyliczony obwód o 10%.

Komu należy wymierzyć administracyjną karę pieniężną za zniszczenie zieleni?

Uczestnikami procesu budowlanego, w rozumieniu Prawa budowlanego, są: inwestor, inspektor nadzoru inwestorskiego, projektant, kierownik budowy lub kierownik robót.

Ze względu na wielopodmiotowość procesu budowlanego, należy zastanowić się, komu należy wymierzyć administracyjną karę pieniężną za zniszczenie zieleni w wyniku prowadzonych robót budowlanych.

Z przepisów Prawa budowlanego wynika, iż obowiązek zabezpieczenia zieleni podczas przeprowadzania robót budowlanych spoczywa na

Lp.	Rodzaje, gatunki i odmiany drzew*	Stawki w zł za 1 cm obwodu pnia drzewa mierzonego na wysokości 130 cm**	Współczynniki różnicujące stawki w zależności od obwodu pnia drzewa mierzonego na wysokości 130 cm								
			przy obwodzie wyrażonym w cm								
			do 25	26-50	51-100	101-200	201-300	301-500	501-700	> 700	
1	Topola, olsza, klon jesionolistny, wierzba, czeremcha amerykańska, grochodrzew	12,51	1,00	1,51	2,37	3,70	5,55	7,77	10,00	12,96	
2	Kasztanowiec, morwa, jesion amerykański, czeremcha zwyczajna, świerk pospolity, sosna zwyczajna, daglezwia, modrzew, brzoza brodawkowata i omszona	34,03	1,00	1,51	2,37	3,70	5,55	7,77	10,00	12,96	
3	Dąb, buk, grab, lipa, choina, iglicznia, głóg – forma drzewiasta, jarząb, jesion wyniosły, klon, z wyjątkiem klonu jesionolistnego, gatunki i odmiany ozdobne jabłoni, śliwy, wiśni i orzecha, leszczyna turecka, brzoza (pozostałe gatunki i odmiany), jodła pospolita, świerk (pozostałe gatunki i odmiany), sosna (pozostałe gatunki i odmiany) żywotnik (wszystkie gatunki), platan klonolistny, wiąz, cyprysik	82,77	1,00	1,51	2,37	3,70	5,55	7,77	10,00	12,96	
4	Jodła (pozostałe gatunki i odmiany), tulipanowiec, magnolia, korkowiec, miłorząb, metasekwoja, cis, cyprysnik, bożodrzew	312,22	1,00	1,51	2,37	3,70	5,55	7,77	10,00	12,96	

Objaśnienia:

* Za usunięcie drzew rodzajów i gatunków innych niż określone w załączniku do rozporządzenia stawki ustala się jak dla drzew podobnej wartości przyrodniczej, wymienionych w tym załączniku.

** Stawki podlegają corocznej waloryzacji zgodnie z art. 85 ust. 7 ustawy o ochronie przyrody.

kierownika budowy. Należy pamiętać, że kierownik budowy na budowie reprezentuje wykonawcę. Z kolei ze sformułowania „powinny być wykonywane”, zawartego we wskazanym powyżej przepisie art. 82 ustawy o ochronie przyrody wynika, iż obowiązek zabezpieczenia zieleni spoczywa na wykonawcy prac ziemnych.

WAŻNE!

Investor zobowiązany jest do dopilnowania, aby wykonawca robót zabezpieczył drzewa i krzewy w sposób gwarantujący ich skuteczną ochronę przed uszkodzeniami.

Niedopełnienie obowiązku właściwego zabezpieczenia drzew oraz krzewów na terenie inwestycji i spo-

wodowanie uszkodzenia lub całkowitego zniszczenia drzew i krzewów naraża wykonawcę prac na administracyjną karę pieniężną.

Egzekucja i przedawnienie kar

Administracyjne kary pieniężne za zniszczenie zieleni w związku z inwestycją budowlaną, nałożone na wykonawcę, nieuiszczone w wyznaczonym terminie, podlegają wraz z odsetkami za zwłokę przymusowemu ściągnięciu w trybie określonym w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Wykonawca nie musi uiszczać kary po upływie 5 lat od końca roku, w którym upłynął termin jej wniesienia.

dr Michał Kuliński
Adwokat

§ Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity: Dz.U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, ze zmianami).
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz.U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, ze zmianami).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 października 2004 r. w sprawie stawek opłat dla poszczególnych rodzajów i gatunków drzew (Dz.U. z 2004 r. Nr 228, poz. 2306).
- Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2010 r. w sprawie stawek opłat za usunięcie drzew i krzewów oraz stawek kar za zniszczenie zieleni na rok 2011 (M.P. z 2010 r. Nr 76, poz. 954)

Temat numeru

Naturalne zarządzanie ryzykiem powodzi, czyli zmniejszenie strat powodziowych i dbałość o środowisko

Inicjatywa Komisji Europejskiej „Towards better environmental options in flood risk management” na temat naturalnego zarządzania ryzykiem powodzi ma na celu nie tylko ograniczenie kosztów strat powodziowych, ale także połączenie zarządzania ryzykiem powodzi z korzystnym wpływem na środowisko. Takie postępowanie w ogólnym rozliczeniu jest tańsze i bardziej efektywne.

Powódzie to w Europie najczęściej występująca klęska żywiołowa i najbardziej kosztowna. Każdego roku zdarza ich się kilka, a w związku z ociepleniem klimatu będą występowały jeszcze częściej. Zniszczenia powodowane przez nie liczy się w milionach złotych. Obliczono, że mimo, iż zabezpieczenie przed powodzią wymaga poniesienia wysokich kosztów, to koszty związane z likwidowaniem strat popowodziowych na terenach niezabezpieczonych przewyższają je. Zainwestowanie w odpowiedni system zarządzania powodzią przyniesie długoletnie korzyści.

WAŻNE!

Zgodnie z dyrektywą powodziową kraje członkowskie UE mają do końca 2011 r. zidentyfikować obszary, na których istnieje potencjalne zagrożenie powodziowe, do 2013 r. przygotować mapy ryzyka powodziowego i zagrożenia powodzią, a do 2015 r. opracować plany zarządzania ryzykiem powodzi.

Według inicjatywy UE, w doborze środków zapobiegawczych warto zwracać uwagę na te, które są nie tylko tańsze, ale także mają wpływ na poprawę innych istotnych dla środowiska aspektów. Zamiast tradycyjnych tam i jazów, można wykorzystać ukształtowanie terenu i moż-

liwości natury do absorbowania nadmiaru wody. W ten sposób przy okazji jednego rodzaju wydatków zrealizuje się od razu kilka założeń z zakresu ochrony środowiska.

Inicjatywą unijną mogą być zainteresowane:

- władze na poziomie europejskim, regionalnym i lokalnym, które odpowiadają za wprowadzanie dyrektywy powodziowej, wodnej i dotyczącej przyrody,
- krajowe, regionalne i lokalne władze, zajmujące się zapobieganiem powodzi, przygotowaniem na powódź i działaniami związanymi z jej zaistnieniem,
- inne prywatne i publiczne strony zainteresowane efektywnymi działaniami dla złagodzenia ryzyka powodzi,
- osoby podejmujące decyzje w sprawie doboru środków zmniejszających straty spowodowane przez powódź.

Co to jest naturalne zarządzanie powodzią?

Ekologiczne zarządzanie powodzią polega na przywróceniu naturalnej możliwości rzek do magazynowania wody lub zwalniania jej biegu. Przyjrzenie się procesom hydrologicznym na całej zlewni rzeki lub wzdłuż odcinka wybrzeża może pomóc w ocenie, w którym miejscu i jak wykorzystać naturalne ukształtowanie terenu do regulacji podwyższonego poziomu wody.

Sposoby wykorzystywane w naturalnym zarządzaniu ryzykiem powodzi:

- Wydzielenie terenów na rezerwar wody podczas powodzi i przekształcenie ich w obszar podmokły, np. niektórych terenów rolniczych.

- Przywrócenie torfowisk i bagien.
- Preregulowanie terenów nadbrzeżnych, aby rzeka odzyskała naturalny przepływ.
- Ponowne połączenie rzek z ich terenami zalewowymi.
- Inwestowanie w zieloną infrastrukturę (przestrzenie zielone w miastach, które będą chłoniły wodę, zielone dachy czy zrównoważone systemy odwadniające, lasy, torfowiska).
- Zwiększenie wodnej retencji gleby – gleba o dobrej konsystencji zachowuje się jak gąbka – chłonie wodę i zmniejsza konsekwencje ulewnych deszczy oraz powodzi. Materia organiczna zawarta w ziemi utrzymuje glebę w pożądanym kształcie i strukturze. Gleba, która uległa degradacji lub pustyńnieniu, nie ma już takich właściwości.
- Lasy na terenach zalewowych – lasy zróżnicowane biologicznie regulują cykle wodne i stanowią spory bufor dla wody, ograniczając powódzie. W Austrii 19% lasów wyznaczonych jest do zapobiegania powodziom.
- Słone błota – siedliska morskie, które pełnią rolę buforu przed wzrastającym poziomem morza.
- Wprowadzenie nowego układu ochronnego – to miękka technika inżynierska ochrony nadbrzeżnej przed zalaniem i erozją. Polega na tym, że w dotychczasowym falochronie robi się przerwę w miejscu, w którym woda morska lub rzeczna będzie mogła przepływać na dalszy teren i go zalewać.

Wydzielenie miejsca zalewowego sprawia, że woda przedostaje się tam w sposób kontrolowany. Za terenem zalewowym stawia się nową barierę dla wody. Przesunięcie jej zapobiega dalszemu przelewaniu

się nadmiaru wody, a na terenie zalewowym rozwijają się nowe siedliska organizmów, pomagające w ochronie przed wysokim poziomem wody. Im dłuższa przestrzeń jest zalewana, tym niższy może być falochron i tym mniej to kosztuje. Przy 80-metrowym terenie zalewowym i falochronie 3 m koszt takiego zabezpieczenia wynosił w latach 90. 400 £/metr. Jeśli teren zalewowy został zmniejszony do 6 m, falochron musiał mieć 6 m wysokości, co kosztowało wówczas 1500 £/m.

Naturalne techniki zapobiegania powodzi to również:

- sadzenie żywopłotów w poprzek zbocza, wzdłuż istniejących granic pola – hamują przepływ wody i osadów,
- przeprofilowanie kanałów – stworzenie kanałów dwustopniowych,
- mieszany las na zboczach wzgórz – zatrzymuje ulewy i wzmacnia pojemność magazynowania wody przez glebę oraz zmniejsza erozję,
- obszary zalewowe (nie za blisko budynków) – hamują przepływ i wzmacniają potencjał gromadzenia wody i osadów,
- organizowanie stref buforowych.

Tego rodzaju środki są bardziej efektywne pod względem kosztów niż tradycyjna infrastruktura, jak jazy i groble. Nie tylko mogą zwielokrotnić zyski dla przyrody i środowiska, ale też koszty inwestycyjne i obsługi często mogą być niższe. Poza tym inwestycje bazujące na ekosystemie wzmacniają turystykę, ekoturystykę, rozwój rekreacji i działań edukacyjnych, pomagają w rozwoju lokalnym i zwiększeniu miejsc pracy. Naturalne metody retencji wodnej oferują najlepszą odpowiedź, jeśli chodzi o korzyści społeczne kontroli powodzi.

Koordinacja

W zapobieganiu powodziom ważną rolę odgrywa koordynacja działań.

Ważna jest też koordynacja między terenami wiejskimi i miejskimi oraz sąsiednimi krajami. Znaczącą rolę odgrywa też zintegrowane planowanie przestrzenne. Władze i partnerzy lokalni lub regionalni powinni być włączeni w proces planowania na możliwie najwcześniejszym etapie, szczególnie, jeśli będą odgrywać znaczącą rolę przy wprowadzaniu planu w życie.

Fundusze europejskie dla naturalnego zarządzania powodzią

Fundusze spójności i solidarności (DG REGIO i DG EMPL)

Polityka spójności, czyli Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego i Europejski Fundusz Społeczny mogą służyć krajom członkowskim w poprawie prewencji naturalnych klęsk żywiołowych. W latach 2007-2013 w ramach polityki spójności ok. 5,8 bln euro zostało zaplanowane na „zapobieganie ryzykom”.

Polityka spójności zapewnia znaczące wsparcie dla projektów przy granicznych, międzynarodowych i międzyregionalnych, dotyczących naturalnych klęsk żywiołowych. Zapobieganie ryzykom naturalnym to także priorytet strategii makroregionalnych: Strategii dla Regionu Morza Bałtyckiego i Strategii UE dla Regionu Dunaju.

✓ WAŻNE!

Kraje członkowskie przygotowują programy rozwojowe w ramach polityki spójności i decydują, na co mają pójść przydzielone im fundusze. Mogą zdecydować, że zależy im na prewencji ryzyka takiego jak powódź.

Z Europejskiego Funduszu Solidarnościowego 1 bln euro rocznie można przeznaczyć na poprawę sytuacji po naturalnych klęskach żywiołowych, w zależności od poziomu szkód w danym kraju członkowskim.

Kraje członkowskie i kraje negocjujące przystąpienie do UE mogą się starać o pomoc finansową w ciągu 10 tygodni od wystąpienia zdarzenia.

Polskim Lasom Państwowym przyznano ok. 50 mln euro z Funduszu Spójności w latach 2007-2013 na finansowanie dwóch projektów retencji wodnej. Zgodnie z projektem: „Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych” spływ wód w obrębie małych zlewni ma być zatrzymany lub spowolniony, a jednocześnie ma się poprawić różnorodność biologiczna ekosystemów leśnych i wokółleśnych. W lasach nizinnych ma powstać ponad 3 tys. małych obiektów hydrotechnicznych: zastawek, bystrotoków, grobli, zbiorników retencyjnych, które będą magazynować ok. 31 mln m³ wody.

Projekt „Przeciwdziałanie skutkom odpływu wód opadowych na terenach górskich. Zwiększenie retencji i utrzymanie potoków oraz związanej z nimi infrastruktury w dobrym stanie” również ma za zadanie spowolnienie odpływu wód oraz zwiększenie możliwości retencyjnych zlewni górskich i renaturyzację cieków stałych, obszarów podmokłych oraz przywracanie w nich ciągłości biologicznej.

Rozwój wsi (DG AGRI)

Środek „Przywrócenie potencjału produkcji rolnej i wprowadzenie działań zapobiegawczych” z unijnego programu Rozwoju Obszarów Wiejskich może wspomóc działania zapobiegające klęskom naturalnym i przywracające normalną sytuację. Za lata 2007-2013 alokacja finansowa dla tego środka z Europejskiego Funduszu Rolnego dla Rozwoju Obszarów Wiejskich (EAFRD) wynosi ok. 403 mln euro. Kraje członkowskie odpowiedzialne są za wybór zawieranych kontraktów i zapłatę za projekty.

Inne środki Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, które mogą być użyte do finansowania infrastruktury związanej z zarządzaniem wodą, to np. „Poprawa i rozwój infrastruktury związanej z rozwojem i przystosowaniem rolnictwa i leśnictwa”. Alokacja z EAFRD na ten środek za lata 2007-2013 wynosi 5,1 bln euro.

LIFE

Wszystkie elementy LIFE mogą współfinansować projekty dotyczące zapobiegania powodziom:

- LIFE+ Przyroda i różnorodność biologiczna wspomaga projekty, które przyczyniają się do zastosowania dyrektyw Ptasiej i Siedliskowej oraz do osiągnięcia celu zatrzymania utraty różnorodności biologicznej np. w obszarach zalewowych lub rejonach nadbrzeżnych. Maksymalne dofinansowanie to 75%, ale zazwyczaj jest to 50%.
- LIFE+ Polityka i zarządzanie w ochronie środowiska wspiera projekty technologiczne, które oferują znaczące korzyści środo-

wiskowe, np. poprawa procedur lub wydajności w zapobieganiu powodzi. Ta część LIFE+ pomaga także projektom, ułatwiającym wprowadzanie unijnej legislacji środowiskowej, które budują bazę wiedzy polityki środowiskowej i pomagają rozwijać źródła informacji na temat środowiska przez monitoring. Finansowanie do 50%.

- LIFE+ Informacja i komunikacja dofinansowuje do 50% projekty, które szerzą informację na temat zagadnień środowiskowych takich, jak zapobieganie powodzi, zmiana klimatu i jego ochrona.
- Program LIFE Przyroda pozwala na nabywanie ziemi, aby zapewnić jej długoterminowe przeznaczenie na cele ochrony przyrody. Mechanizm ten został użyty w wielu projektach europejskich w celu połączenia ochrony przyrody i zapobiegania powodziom, np. poprzez przejmowanie prywatnych rolniczych obszarów zalewowych i zainicjowanie na dużą skalę prac ziemnych, które poprawią pojemność retencyjną

wód podziemnych. W związku z pracami ziemnymi i przejęciem ziemi są to raczej kosztowne projekty, jednak w długoletniej perspektywie jest to uzasadnione.

W ramach LIFE Przyroda i LIFE Środowisko wiele projektów zademonstrowało wykonalność różnych technik zarządzania ziemią. Projekty LIFE pomogły w ochronie ekosystemów wodnych, które mają pośredni wpływ na zmniejszenie ryzyka powodzi, np. zapobieganie powodzi przez ochronę łąk w Belgii i zarządzanie terenami zalewowymi na rzece Dunaj.

Projekt zarządzania powodzią wzdłuż rzeki Tisza na Węgrzech, polegający na stworzeniu sześciu rezerwarów i przesunięciu kilku grobli, oprócz zmniejszenia ryzyka powodzi, zapewni, dzięki odbudowie terenów podmokłych, gromadzenie wody dla celów irygacyjnych i chroniących różnorodność biologiczną. ■

Małgorzata Nowak

Finanse

Nabór wniosków do Eco-innovation 2011

Do 8 września trwa nabór do Eco-innovation 2011, programu Komisji Europejskiej, dotyczącego wszystkich form innowacji, które zmniejszają zużycie surowców naturalnych i negatywne oddziaływanie człowieka na środowisko. Program pomaga już wdrożonym pomysłom na innowacyjne produkty, usługi i procesy w zdobyciu rynku europejskiego. Nabór organizowany jest co roku. Dla tegorocznego przewidziano budżet 38 mln euro. W naborze mogą brać udział wszystkie osoby prawne, choć priorytetowo są traktowane małe i średnie przedsiębiorstwa.

Eco-innovation to główny element Planu działań w dziedzinie tech-

nologii środowiskowych (ETAP) i ekologiczny aspekt Programu Ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji (CIP). W latach 2008-2013 przewidziano ok. 200 mln euro na jego dofinansowanie. Projekt stawia sobie za cel zwiększenie konkurencyjności Europy na rynkach zrównoważonych, tym bardziej, że rynek produktów i usług środowiskowych rośnie. Według OECD towary i usługi dostarczane przez przemysł ekologiczny reprezentują ok. 2,5% unijnego GDP.

W ubiegłorocznej edycji przyznano 35 mln euro dla 42 projektów. Wśród nich znalazły się: nieinwazyjna metoda naprawiania nieszczelności w rurociągach wodnych, akustyczne

panele wyprodukowane przy użyciu gumy ze zużytych opon, wewnętrzne panele ulegające biodegradacji, proces fermentacji, pozwalający na odzysk CO₂ w browarach, system prefabrykowanych domów, wytworzonych z lokalnie uzyskanych materiałów odnawialnych.

Wśród wnioskodawców w ubiegłym roku było 65% małych i średnich firm. 79% stanowiły firmy małe i mikro.

W tegorocznym naborze do rozdania jest o 3 mln euro więcej niż rok temu. Zgłoszone i wybrane innowacyjne idee będą przekształcane w sprzedające się na rynku UE produkty i usługi. KE stawia głównie

na małe i średnie przedsiębiorstwa, ponieważ stanowią one 99% wszystkich przedsiębiorstw i mają 1/3 światowego udziału w rynku. W UE jest ich 23 mln i są przyczyną 60-70% unijnych zanieczyszczeń przemysłowych.

✓ UWAGA!

Małe i średnie przedsiębiorstwa to te, które zatrudniają mniej niż 250 osób i które mają roczny obrót nieprzekraczający 50 mln euro lub bilans roczny nieprzekraczający 43 mln euro.

Tegoroczny nabór do eko-innowacji wspiera projekty:

- dotyczące eko-innowacyjnych technik, produktów, procesów i praktyk, które zostały już technicznie zademonstrowane, ale ze względu na pozostałe ryzyka potrzebują motywacji, aby bardziej spenetrować rynek,
- zorientowane na rynek, odnoszące się do przyjęcia technologii środowiskowych i eko-innowacyjnych działań oraz zastosowania nowych podejść do eko-innowacji.

Do najlepszych będą zaliczać się te projekty, które mają szansę rozpowszechnić się w UE.

✓ UWAGA!

Eko-innowacyjne projekty nie są projektami badawczymi. Idee, aby mogły uzyskać dofinansowanie, muszą być rozwinięte, wykonalne i móc spełniać swe przeznaczenie w dłuższym okresie.

Kwalifikacja

Uprawnionymi do składania wniosków są wszystkie osoby prawne zlokalizowane na terenie 27 krajów UE, Norwegii, Islandii i Lichtensztajnu, Albanii, Chorwacji, Macedonii, Izraela, Montenegro, Serbii, Turcji, innych krajów, które wkrótce zostaną członkami UE. Do programu mogą też przystąpić JRC KE i międzynarodowe organizacje. Osoby fizyczne nie są uprawnione do uzyskania dofinansowania.

Wnioski nie będą rozpatrywane w przypadku popełnienia przestępstwa lub naruszenia. Okoliczności wykluczające uczestnictwo danej osoby prawnej w naborze zawarte są w tekście naboru wniosków.

Priorytety

Nabór traktuje priorytetowo pięć dziedzin: recykling materiałów i procesy recyklingu, produkty budownictwa zrównoważonego, sektor żywności i napojów, wydajność, obróbka i dystrybucja wody, zazielenianie biznesu.

Recykling materiałów i procesy recyklingu

W tej dziedzinie organizatorzy będą zwracać uwagę na:

- poprawę jakości materiałów poddawanych recyklingowi, z lepszym sortowaniem odpadów i metodami obróbki, budowy i rozbiórki odpadów generalnie, odpadów komercyjnych i przemysłowych, odpadów ze sprzętu elektrycznego i elektronicznego, starych samochodów,
- innowacyjne produkty powstałe z przetworzonego materiału, osiąganie międzynarodowych standardów produktowych, zaawansowanych wymagań projektowych i spełnianie wyższej jakości potrzeb konsumenta,
- innowacje biznesowe w celu wzmocnienia konkurencyjności przemysłu recyklingu, np. nowe rynkowe rozwiązania dla produktów poddanych recyklingowi, łańcuchy dostaw, zharmonizowane procesy wytwarzania.

Produkty budownictwa zrównoważonego

Wsparcie produktów budowlanych i związanych z nimi procesów, które zmniejszą konsumpcję surowców – mowa tutaj o użyciu bardziej przyjaznych dla środowiska materiałów budowlanych i innowacyjnych

procesach wytwarzania, które znacznie zmniejszą wpływ budownictwa na środowisko.

Sektor żywności i napojów

Priorytetowo w tym dziale będą traktowane te sektory, które najmocniej oddziałują na środowisko, np. mięso i jego przetwory oraz produkty mleczarskie. Największą szansę na dofinansowanie mają:

- produkty bardziej czyste ekologicznie i innowacyjne, włączając w to metody i materiały używane do pakowania, procesy i usługi celujące w większą wydajność surowców,
- produkty, procesy i usługi celujące w zmniejszenie ilości odpadów, zapobieganie odpadom i emisji gazów cieplarnianych lub/i zwiększające recykling i odzysk,
- nowe lub usprawnione procesy produkcyjne z wysoką efektywnością zużycia wody i poprawą jej jakości,
- innowacyjne, bardziej czyste produkty, procesy i usługi, celujące w zmniejszenie wpływu na środowisko konsumpcji żywności i napojów, takie jak usługi logistyczne, dystrybucja i decyzje zakupowe.

Wydajność, obróbka i dystrybucja wody

Wspierane będą:

- wspomagające efektywne użycie wody procesy, produkty i technologie (najmniej o 30% zmniejszające konsumpcję wody), a szczególnie procesy niewymagające wody,
- obróbka wody i ścieków: rozwiązania, które zaoferują większą efektywność i mniejszą wpływ na środowisko, np. zmniejszenie wykorzystania związków chemicznych i surowców, odzysk ze ścieków surowców,
- inteligentne systemy dystrybucji, celujące w oszczędność wody, związków chemicznych,

energii i materiałów, innowacyjne systemy do pomiarów i regulowania dozowania środków chemicznych, przepływu, wykrywanie przecieków i naprawa itp.

Zazielenianie biznesu:

- zielone produkty i usługi,
- zastępowanie materiałów innymi, o zmniejszonym wpływie na środowisko i większej wydajności surowców,
- czyste ekologicznie procesy produkcyjne,
- mechanizmy i innowacyjne usługi naprawcze ze znaczącym zyskiem środowiskowym i wysokim czynnikiem powtarzalności,
- projektowanie, stosowanie i przyjmowanie na rynek innowacyjnych produktów, usług, które będą miały mniejszy wpływ na środowisko i zużyją mniej surowców.

Finansowanie

Dofinansowanie przyznawane jest w formie grantów, o wartości 50% kosztów uprawnionych projektu. Pieniądze mogą być przeznaczone na zakup sprzętu, materiałów, procesów, technik i metod związanych z działaniami innowacyjnymi. Wybrane wnioski otrzymują je po podpisaniu umowy na grant przez wszystkie strony i po oficjalnym rozpoczęciu projektu.

Żadne pieniądze nie zostaną wypłacone za działania, które już się zakończyły. Działanie, które otrzymuje finansowe wsparcie w tym samym celu, ale z innych instrumentów finansowych UE nie otrzyma dofinansowania z tego projektu. Finansowaniem nie jest objęta konstrukcja prototypów, ponieważ dofinansowanie dotyczy projektów, które już zostały zastosowane.

✓ UWAGA!

Jedynie koszty bezpośrednio związane z działalnością innowacyjną są kosztami uprawnionymi.

Koszty uprawnione:

- są niezbędne do wprowadzenia działania, które jest przedmiotem grantu,
- są związane z przedmiotem umowy i są wykazane w szacunkowym budżecie działania,
- są rozsądne, uzasadnione i odpowiadają wymaganiom racjonalnego zarządzania finansami, w szczególności odnośnie do oszczędności i wydajności,
- nastąpiły podczas trwania działań,
- są możliwe do zidentyfikowania i weryfikacji,
- są w zgodzie z wymaganiami stosownego podatku i prawa ubezpieczeń społecznych,
- są bezpośrednio związane z działalnością innowacyjną.

✓ WAŻNE!

Koszty uprawnione muszą być podane w euro i bez VAT.

Koszty uprawnione niebezpośrednie

Tego rodzaju koszty mają pokrywać wydatki, które nie są identyfikowane jako koszty bezpośrednio związane z przeprowadzaniem działania i dlatego nie mogą być zapisane bezpośrednio, lecz które są niezbędne do zatrudnienia, zarządzania, zaopatrzenia i wsparcia pracy nad projektem.

Koszty niebezpośrednie (koszty ogólne) są uprawnione do finansowania ryczałtowego w wysokości 7% całkowitej wysokości uprawnionych kosztów bezpośrednich. Należą do nich koszty: wynajmu biura, komputerów, pracowników sekretariatu, elektryczności, ogrzewania, gazu.

✓ WAŻNE!

- Projekt musi mieć:
- charakter innowacyjny, jasno wykazywać zyski,
 - zapewnić znaczącą ilość powtórzeń, szerszego zastosowania i szerszej zbywalności,

- demonstrować europejską wartość dodaną i wymiar międzynarodowy,
- być dobrze przemyślany z perspektywy technicznej i zarządzania projektem,
- być efektywny pod względem wydatków, dostarczając wysokiej jakości produktu.

Zgłoszenia

Zgłoszenia muszą być przesłane z wykorzystaniem strony www oraz formularzy A, B, C i aneksów. Tylko zgłoszenia spełniające te wymogi formalne będą rozpatrywane. Ostatnim terminem przyjmowania zgłoszeń tegorocznych jest 8 września 2011 r.

Zgłoszenia, które wpłyną później nie będą rozpatrywane. Zgłaszający, przed przesłaniem zgłoszenia, powinni zapoznać się z aktualnymi informacjami zawartymi na stronie projektu.

Kryteria doboru

Wnioskodawca musi mieć stabilne, odpowiednie źródło finansowania. Musi również posiadać profesjonalne umiejętności i kwalifikacje (techniczne lub związane z zarządzaniem), wymagane, aby wypełnić proponowany plan działania, oraz mieć możliwość zarządzania działalnością w skali i o rozmiarze projektu. Swoje możliwości finansowe przedstawia, wykazując rachunek zysków i strat oraz bilans za okres ostatniego, zamkniętego roku finansowego.

Spełnienie ww. wymagań formalnych pozwala projektowi przejść do dalszej części kwalifikacji.

Zgłoszenia będą rozpatrywane według 5 kryteriów:

- odniesienie proponowanych działań do celów przedstawionych w tegorocznym programie,
- jakość proponowanych działań,

- wpływ na grupę docelową, możliwości powtarzalności pomysłu i wpływ na rynek,
- budżet i efektywność wydatków,
- europejska wartość dodana.

Wnioskodawcy, którzy złożą fałszywe deklaracje, popełnili znaczące błędy lub naruszenie przepisów, lub oszustwo, lub poważnie naruszyli swoje kontraktowe obowiązki mogą zostać wyłączeni ze wszystkich kontraktów i grantów finansowanych przez budżet UE na okres mak-

symalnie 5 lat, licząc od momentu potwierdzenia naruszenia. Czas może zostać wydłużony do 10 lat, w przypadku powtórzenia się wykroczenia w ciągu 5 lat od momentu ustalenia naruszenia.

Dodatkową karą za fałszywe deklaracje, popełnienie znaczących błędów lub naruszeń przepisów, lub oszustwa mogą być kary finansowe w wysokości od 2% do 10% całkowitej szacowanej wartości przyznanego kontraktu.

Wnioskodawcy, którzy poważnie naruszyli swoje kontraktowe obowiązki, mogą spodziewać się podniesienia kary finansowej do 4-20% w przypadku powtórzenia się wykroczenia w ciągu 5 lat od momentu potwierdzenia naruszenia.

Szczegółowe informacje i formularze znajdują się na stronie internetowej: <http://ec.europa.eu/environment/eco-innovation/> ■

Małgorzata Nowak

Finanse

Dofinansowanie przydomowych oczyszczalni ścieków

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej ogłosił program na dofinansowanie przydomowych oczyszczalni ścieków. Skierowany jest do odbiorców indywidualnych. Wystarczy 10% wkładu własnego, aby dostać pieniądze na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków oraz podłączenie budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego.

Program ma na celu poprawę stanu wód powierzchniowych i podziemnych przez zapewnienie dofinansowania przedsięwzięć, mających na celu wypełnienie wymogów Dyrektywy 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych.

Program adresowany jest do jednostek samorządu terytorialnego, ich związków oraz spółek komunalnych świadczących usługi kanalizacyjne. Finalnymi odbiorcami są jednak:

- właściciele domów, którzy do tej pory nie mieli możliwości skorzystania z instalacji kanalizacyjnych i w najbliższych latach nie mają szans na podłączenie się do oczyszczalni komunalnych w zakresie przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków (PBOŚ),

- właściciele domów, którzy dotychczas nie podłączyli się do sieci zbiorczej kanalizacji sanitarnej (w zakresie podłączenia budynków).

Program zakłada budowę około 11 tys. przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków obsługujących ponad 44 tys. mieszkańców. Umożliwi on oczyszczenie około 1,3 mln m³ ścieków w ciągu roku. Ponadto Fundusz przewiduje, że wybudowanych zostanie prawie 21 tys. podłączeń budynków do sieci kanalizacyjnych (w tym ok. 16,7 tys. podłączeń grawitacyjnych i ok. 4 tys. podłączeń ciśnieniowych i podciśnieniowych) o sumarycznej długości około 34 km, z których korzystać będzie ponad 82 tys. mieszkańców. Umożliwią one oczyszczenie ok. 2,4 mln m³ ścieków w ciągu roku.

Dofinansowanie

Łączny budżet programu, którego realizację zaplanowano do końca 2015 roku, wynosi 300 mln zł, w tym 150 mln zł zostanie przeznaczonych na podłączenia, a 150 mln zł na oczyszczalnie ścieków.

Intensywność dofinansowania wynosi do 90% kosztów kwalifikowanych poniesionych na realizację inwestycji,

w tym:

- do 45% na formę bezzwrotną – dotację,
- do 45% na preferencyjną pożyczkę.

✓ WAŻNE!
Zainteresowani mogą korzystać z jednej wybranej formy dofinansowania lub obu jednocześnie, korzystając z maksymalnego dofinansowania.

Warunki udzielania pożyczki:

- oprocentowanie pożyczki w skali roku wynosi 3,5%, odsetki należy spłacać w okresach kwartalnych,
- pożyczka może być udzielana na okres nie dłuższy niż 15 lat, liczony od daty pierwszej planowanej wpłaty transzy pożyczki,
- przy udzielaniu pożyczki może być stosowana karencja w spłacie rat kapitałowych, liczona od daty wpłaty ostatniej transzy pożyczki, ale nie dłuższa niż 18 miesięcy od daty zakończenia realizacji przedsięwzięcia.

Pożyczki nie ulegają umorzeniu.

Warunki składania wniosku

Nabór wniosków odbywa się w sposób ciągły. O udzieleniu dofinansowania decyduje kolejność złożenia

kompletnego wniosku o dofinansowanie w ramach przyjętego w kolejnych latach limitu środków.

Beneficjent i konsument

Instytucjami pośredniczącymi i jednocześnie beneficjentami programu są jednostki samorządu terytorialnego i ich związki lub podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. Odpowiedzialność za wybór odbiorców pomocy (właściciele wskazanych posesji do posadowienia przydomowej oczyszczalni ścieków lub wykonania podłączenia do kanalizacji sanitarnej) ponosi beneficjent.

Rodzaje przedsięwzięć

Wsparciem finansowym objęte zostanie zagospodarowanie ścieków bytowo-gospodarczych powstających w:

- gospodarstwach domowych (w tym również zarządzanych przez wspólnoty mieszkaniowe i spółdzielnie mieszkaniowe),
- gospodarstwach agroturystycznych,
- obiektach użyteczności publicznej.

Pomocą nie są objęte niezabudowane działki oraz budynki, które nie są użytkowane.

WAŻNE!

Dofinansowanie uzyskają przydomowe oczyszczalnie obsługujące maksymalnie 50 użytkowników.

Przydomowe oczyszczalnie ścieków

Program obejmuje tylko te urządzenia, w których oczyszczanie ścieków zachodzi na drodze biologicznej. Z tego powodu na potrzeby programu wprowadzono pojęcie przydomowej biologicznej oczyszczalni ścieków (PBOŚ), od której producentów wymagany jest certyfikat zgodności ze zharmonizowaną normą

europejską EN 12566-3:2005+A1:2009, wydawaną przez laboratorium notyfikowane przez Komisję Europejską.

Oczyszczalnie przydomowe to urządzenia rozwiązujące problem ścieków na terenach pozbawionych sieci kanalizacyjnej. Są proste w montażu i eksploatacji, tanie w utrzymaniu i ekologiczne. Oczyszczone przez nie ścieki spełniają wymogi standardów polskich i unijnych.

Tereny aglomeracji

Samorządy, zapewniając obszarom aktualnie znajdującym się na terenie aglomeracji, inne rozwiązanie odbioru ścieków bytowo-gospodarczych niż budowa sieci, np. przez budowę przydomowych oczyszczalni ścieków mogą mieć wpływ na weryfikację wielkości tych aglomeracji.

W związku z tym z zakresu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków wyłącza się:

- obszary, dla których budowa zbiorczych systemów odprowadzenia ścieków jest ekonomicznie uzasadniona (zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji (Dz.U. Nr 137, poz. 922),
- obszary, na których istnieje możliwość podłączenia się do istniejącego zbiorczego systemu kanalizacyjnego,
- obszary, dla których przed 2020 rokiem został, przez jednostkę samorządu terytorialnego lub podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji jej zadań własnych, zaplanowany i będzie wykonany zbiorczy system odprowadzania ścieków.

Podłączenia budynków do kanalizacji sanitarnej

W zakresie budowy podłączeń do sieci kanalizacyjnej Program doty-

czy obszarów, na których istnieje możliwość podłączenia się do już istniejącego lub będącego w trakcie realizacji zbiorczego systemu kanalizacyjnego. Samo podłączenie – w rozumieniu programu – jest przewodem kanalizacyjnym, łączącym wylot wewnętrznej instalacji kanalizacyjnej w budynku z przewodem sieci rozdzielczej usytuowanej w ulicy/drodze sąsiadującej z posesją lub tzw. sięgaczem.

Wydatki poniesione na sieć kanalizacyjną, tj. na kolektor główny, sieć rozdzielczą i sięgacze są kosztami niekwalifikowanymi, które nie podlegają dofinansowaniu w ramach Programu. Wykonanie podłączeń budynków do kanalizacji sanitarnej może być realizowane w systemie kanalizacji grawitacyjnej, ciśnieniowej i podciśnieniowej.

Koszty podlegające refundacji ze środków NFOŚiGW

Dostawy i zakup urządzeń, które decydują o efekcie ekologicznym zakładanym w dofinansowywanym przedsięwzięciu:

- Przygotowanie terenu.
- Roboty demontażowe i rozbiórkowe obiektów kolidujących z planowanymi urządzeniami i rurociągami.
- Roboty ziemne i budowlano-montażowe.
- Montaż urządzeń.
- Przywrócenie terenu do stanu pierwotnego.
- Rozruch urządzeń i instalacji.
- Instalacje doprowadzające media do obiektów technologicznych.
- Podłączenia budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego.
- Przełożenie sieci i obiektów sieciowych kolidujących z planowanymi urządzeniami i rurociągami.
- Zapłacony podatek od towarów i usług (VAT) wykazany w fakturach rozliczanych przez NFOŚiGW, jeżeli Beneficjen-

towi nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubieganie się o zwrot VAT-u.

- Wykonanie dokumentacji projektowej.
- Koszty usług niezbędnych do realizacji inwestycji, tj. koszty nadzoru inwestorskiego.

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej: nfosigw.gov.pl.

Redakcja

Finanse

Efektywne wykorzystanie energii – nabór wniosków

Tylko do 31 sierpnia można składać wnioski o dofinansowanie w ramach programu priorytetowego „Efektywne wykorzystanie energii” Część 2) Dofinansowanie zadań inwestycyjnych prowadzących do oszczędności energii lub wzrostu efektywności energetycznej przedsiębiorstw.

Celem Części 2. Programu jest dofinansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych realizowanych przez przedsiębiorców, prowadzących do efektywnego wykorzystania energii lub uzyskania wymiernych oszczędności energii. Zakres wspieranych inwestycji obejmuje m.in.:

- racjonalizację zużycia energii elektrycznej,
- racjonalizację zużycia energii cieplnej i gazu,
- modernizację procesów przemysłowych,
- wdrażanie systemów zarządzania energią i jej jakością.

Dofinansowanie

NFOŚiGW w ramach niniejszego

konkursu przeznacza środki na dofinansowanie przedsięwzięć w formie pożyczki, w wysokości do 230 milionów zł. Minimalny koszt kwalifikowany przedsięwzięcia wynosi 5 000 tys. zł. Dofinansowanie udzielane jest jako pomoc regionalna.

Warunki dofinansowania:

- kwota pożyczki wynosi od 3,5 mln zł do 42 mln zł,
- wysokość pożyczki wynosi do 70% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia,
- pożyczka może być udzielona na okres nie dłuższy niż 5 lat, liczony od daty pierwszej planowanej wypłaty transzy pożyczki,
- przy udzielaniu pożyczki może być stosowana karencja w spłacie rat kapitałowych, liczona od daty wypłaty ostatniej transzy pożyczki, ale nie dłuższa niż 12 miesięcy od daty zakończenia realizacji przedsięwzięcia,
- pożyczka nie podlega umorzeniu,
- nie udziela się wsparcia dla projektów polegających wyłącznie na budowie lub przebudowie elektroenergetycznych sieci dys-

trybucyjnych wysokiego, średniego i niskiego napięcia lub sieci ciepłowniczych, mających na celu ograniczenie strat energii,

- jeżeli beneficjent, po zrealizowaniu zadań inwestycyjnych poprawiających swoją efektywność energetyczną, dokona sprzedaży białych certyfikatów w okresie obowiązywania umowy pożyczki, umowa zostanie rozwiązana z obowiązkiem zwrotu wypłaconych środków wraz z odsetkami ustawowymi.

Termin i miejsce składania wniosków

Wnioski należy składać w terminie od 1 sierpnia 2011 r. do 31 sierpnia 2011 r. w kancelarii NFOŚiGW lub przesłać z dopiskiem „Konkurs EWE Część 2”.

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej: www.nfosigw.gov.pl. ■

Redakcja

Opłaty i fundusze w ochronie środowiska

WYDAWCA: Verlag Dashofer Sp. z o.o., al. Krakowska 271, 02-133 Warszawa
tel.: (+48 22) 559 36 00, faks: 829-27-00, 829-27-27

Redaktor odpowiedzialny: Anna Podgórska, podgorska@dashofer.pl, www.dashofer.pl

Redakcja i korekta techniczna: Jolanta Stypułkowska. Skład: Dariusz Ziach. Druk: Semafic, Warszawa

Prenumerata: kwartalna 75 zł + 23% VAT, roczna 267 zł (11% taniej) + 23% VAT.

Wpłaty kierować na rachunek:

Verlag Dashofer Sp. z o.o. Bank Handlowy S.A., nr 90-10301508-0000000800916003.

Redakcja odpowiada na łamach gazety na wybrane pytania Czytelników przesłane faksem lub pocztą.

© 2011 Dashöfer Holding Ltd & Wydawnictwo Verlag Dashofer. Wszystkie prawa zastrzeżone.

Przedruk w całości lub we fragmentach i rozpowszechnianie bez zgody wydawcy zabronione.

Ze względu na stałe zmiany w polskim prawie oraz niejednolite interpretacje przepisów

Wydawnictwo nie ponosi odpowiedzialności za zamieszczone informacje.